

INRICHTING EN WERKING DER STEDELIJKE VISCHMIJN VAN ANTWERPEN.

Door M. CLYMANS,
Bestuur der stedelijke vischmijn van Antwerpen.

De Antwerpsche vischmijn is eene overgrootte, overdekte halle, nevens de vischmarkt gebouwd. Zij is gelegen tusschen de Riem- en Scheldestraten, op enkele meters afstand van den Scheldestroom en de Zuiderdokken. Zij heeft eene lengte van 51.50 m. bij 28 m. breedte.

In het midden der mijn staat een verkoopbureel waar plaats nemen een roeper en de bedienden, gelast met het aantekenen der verkoopprijzen. Vóór het verkoopbureel is een groote steenen tafel geplaatst, waarop men de vischmanden en kisten uitschudt om gekeurd te worden. Vóór deze tafel heeft men een put gemetseld om de afgekeurde visch te vernietigen. Deze put staat in verbinding met de Schelde. Een aantal zit- en staanplaatsen zijn voorzien voor de koopers.

Eene bijzondere plaats, genaamd « Rue du Caire », is in de mijn voorzien, om aan de leursters toe te laten de hoeveelheden visch, in de mijn aangekocht, onderling te verdeelen.

Het gebruik der mijn is niet verplichtend.

De mijn is opengesteld voor den verkoop alle dagen — de Zondagen en feestdagen uitgezonderd — te 6.30 u. 's morgens, van 16 Maart tot 30 September, en te 7 u. 's morgens van 1 Oktober tot 15 Maart, met, 's middag, een rusttijd van 1.30 u.; zij wordt te 4 u. gesloten.

In buitengewone gevallen, mag het College van Burge-meester en Schepenen de opening en sluiting vervroegen of verlaten.

Op de hierboven aangeduide uren zijn tevens de bureelen geopend.

Op alle visch, in de mijn verkocht, wordt een recht van 3 % op de bruto-opbrengst geheven. Vóór 1 Januari 1930 was dit recht 6 1/2 %.

Het begin van den verkoop wordt door klokgeluid aangekondigd.

De visch bestemd voor den verkoop in de mijn moet er

door de zorgen en op de kosten der verzenders aangevoerd worden.

De aangifte voor den verkoop kan gedaan worden zoodra de visch in de statie is aangekomen of het schip aan de kaai gemeerd ligt.

Alle visch voor den verkoop aangegeven of in de mijn gebracht, moet aldaar worden verkocht.

Alle aangegeven merken moeten zich volledig in de mijn bevinden, op het oogenblik dat ij voor den verkoop worden opgeroepen, zooniet worden zij verkocht aan het slot van den volgenden verkoop, bij de grootste hoeveelheden vastgesteld voor deze twee veilingen.

De volgorde van den verkoop van de verscheidene merken wordt als volgt vastgesteld :

1. — Visch per sloep aangebracht in de haven van Antwerpen.
2. — Vrachten die onverdeeld in de mijn toekomen. De eigenaars, consignatarissen of factoren dezer vrachten, moeten de vrachtbrieven of andere bewijsstukken aan het bestuur der vischmijn voorleggen, tot staving hunner aangiften. De volgorde der verscheidene vrachten dezer reeks wordt, in tegenwoordigheid der belanghebbers, door het lot aangeduid.
3. — De overige merken, waarvan de volgorde insgelijks bij loting, in tegenwoordigheid der belanghebbers, aangewezen wordt.

Alle visch moet, alvorens in de mijn te kunnen verkocht worden, ondezocht zijn door de keurders; geene toewijzing mag geschieden indien de kwaliteit niet is afgekondigd geweest met luide en verstaanbare stem.

De visch zal in drie kwaliteiten gerangschikt worden : de 1^e kwaliteit zijnde de levende visch; de 2^e degene die ten minste twee dagen kan bewaard blijven en de 3^e degene die allerlaatst daags nadien aan den verbruiker moet verkocht worden. De keurders zullen er nuttige aanduidingen bijvoegen, die den waren staat van de visch doen kennen.

Alle visch, voor het verbruik ongeschikt verklaard, kan noch verkocht noch door den verkooper ingehouden worden; hij wordt vernietigd of in de rivier geworpen door de zorgen van den bestuurder der mijn, die verantwoordelijk blijft voor de uitvoering van dezen maatregel.

Het is streng verboden de openbare verkoop door kreten, luidruchtige gesprekken of op andere wijze te storen en te onderbreken.

De ruststoorder wordt door de politie en op verzoek van den bestuurder van den verkoop buiten de mijn gedreven.

Regeling van den verkoop. — De visch, ter mijn aangeboden, zal verkocht worden volgens de aanduidingen van den bestuurder van den verkoop, die rekening houden zal met de hoeveelheden per categorie en zooveel mogelijk met den volgenden regel : riviervisch en zoetwatervisch, paling inbebegrepen : met ten minste één ben of half scharberd.

Versche zalm : van 1 tot 50 stuks : per stuk. Boven de 50 stuks : met 2 stuks.

Kleine zalm : met ten minste 4 stuks.

Steur : van 1 tot 50 stuks : per stuk. — Boven de 50 stuks : met 2 stuks.

Kleine steur : met 2 stuks.

Heilbot, tarbot, griet, tong, kreeft, oesters, krekels, garnaal, gezouten, gerookte en gedroogde visch, enz. in loten door den bestuurder van den verkoop vast te stellen, volgens de aangegeven hoeveelheden.

Kabeljauw, gul, leng, schelvisch, rog, vleet, pladijs, geep, versche haring, makreel, schartong, pieterman, zeehaan en alle andere of vermengde vischsoorten niet in voormelde opsomming begrepen : van 1 tot 50 colli : met 1 colli. — Van 51 tot 100 colli : met 2 colli. — Boven de 100 colli : met vollen pender.

De koopen worden uitsluitend door de bedienden der mijn samengesteld.

Na den oorlog werden er langzamerhand groote partijen visch rechtstreeks ter vischmarkt gevoerd, welke aan de betalingen van mijnrechten ontsnapten. Hierdoor verminderden de ontvangsten van mijnrechten op gevoelige wijze en de stad had ook ieder jaar een vrij groot deficiet te boeken.

Om dit te keer te gaan, werd er door het Gemeentebestuur van Antwerpen besloten, met ingang van 1 Januari 1930, de volgende alinea in het lastkohier voor de verpachting der banken en standplaatsen in te lasschen : « Er mag op deze markt alleen visch, aangekocht op de aanpalende vischmijn, te koop worden gesteld, benevens mosselen, citroenen, ijs en appelsienen ».

Met ingang van 1 Januari 1932, verdween deze alinea uit het lastkohier en werd het den huurders van banken toegelaten visch rechtstreeks ter vischmarkt te voeren, zonder langs den afslag der mijn om te gaan, waarvoor een vergoeding van fr. 0.12 per kg. netto-gewicht aan de stad wordt betaald.

De hieronderstaande tabel bepaalt de opbrengst van de verkochte visch in de mijn van Antwerpen sinds 1845.

Sinds 1933, wordt er melding gemaakt van de **hoeveelheid** verkochte visch in de mijn te Antwerpen, dit om het onderling nazicht der verscheidene vischmijnen van het land te vergemakkelijken.

<i>Jaartal</i>	<i>Brutto-opbrengst</i>	<i>Jaartal</i>	<i>Brutto-opbrengst</i>
	Fr.		Fr.
1845	367,628.80	1892	1,439,388.70
1846	391,125.20	1893	1,311,614.30
1847	417,190.30	1894	1,340,157.30
1848	354,405.50	1895	1,286,919.00
1849	324,540.80	1896	1,339,565.00
1850	371,182.30	1897	1,339,565.00
1851	370,583.50	1898	1,279,094.10
1852	375,704.80	1899	1,356,564.80
1853	388,682.10	1900	1,319,158.20
1854	386,031.80	1901	1,648,926.00
1855	415,598.30	1902	1,476,532.20
1856	430,796.10	1903	1,523,868.70
1857	463,277.70	1904	1,613,288.50
1858	470,917.60	1905	1,597,601.10
1859	437,341.20	1906	1,635,800.00
1860	463,335.50	1907	1,865,100.00
1861	466,583.90	1908	1,804,282.40
1862	492,459.70	1909	1,804,482.10
1863	468,357.60	1910	1,858,061.40
1864	561,076.20	1911	1,936,751.00
1865	566,541.40	1912	2,124,757.60
1866	574,194.00	1913	2,154,443.00
1867	638,395.00	1914	1,543,417.80
1868	ontbreekt	1915	819,222.40
1869	717,146.77	1916	889,074.00
1870	727,107.20	1917	211.00
1871	829,757.30	1918	geen verkoop
1872	ontbreekt	1919	4,887,710.30
1873	1,048,382.30	1920	4,700,332.20

<i>Jaartal</i>	<i>Brutto-opbrengst</i>	<i>Jaartal</i>	<i>Brutto-opbrengst</i>	
	Fr.		Fr.	
1874	1,084,145.80	1921	4,923,918.80	
1875	ontbreekt	1922	5,393,610.90	
1876	id.	1923	4,619,119.50	
1877	id.	1924	4,396,141.50	
1878	1,189,316.60	1925	4,998,505.00	
1879	1,261,849.10	1926	5,290,646.20	
1880	ontbreekt	1927	5,348,717.90	
1881	1,468,792.40	1928	3,779,816.30	<i>Rechtstreeks</i>
1882	1,445,812.20	1929	1,034,016.70	<i>ter markt</i>
1883	1,402,124.70	1930	11,733,604.30	<i>doorgevoerd</i>
1884	1,471,966.40	1931	10,274,921.80	<i>Kg.</i>
1885	1,511,661.00	1932	2,122,967.40	1,898,870
1886	1,349,086.20	1933	924,350.50	1,777,449
1887	1,407,006.10	gewicht kg.	587,758	
1888	1,383,705.30	1934	938,537.20	1,876,498
1889	1,371,537.70	gewicht kg.	507,345	
1890	1,346,639.30	1935	929,407.70	1,830,506
1891	1,415,451.60	gewicht kg.	455,513	

De stad heeft 5 vischopzieners of keurders aangesteld, die, benevens de werkzaamheden in de mijn, ook toezicht houden over de vischmarkt, wat de hoedanigheid van de te verkoopen visch betreft. Zij bezichtigen **kosteloos** de kisten, manden en alle andere toestellen, die visch inhouden en keuren de bedorven waar af.

Zij **bezoeken dagelijks de vischmagazijnen** rondom de vischmarkt gelegen, alsook de vischwinkels en de winkels van ingelegde waren binnen de stad gelegen, en brengen regelmatig een bezoek aan al de openbare markten en in de roep-hallen.

* * *

In de laatste jaren, zijn verscheidene sloepen in de haven van Antwerpen toegekomen, die hunne lading visch rechtstreeks in de mijn hebben verkocht :

in het jaar 1932 :

11 sloepen - bruto-opbrengst: 123,863 fr., aantal colli: 991.

in 1933 :

2 sloepen - bruto-opbrengst: 23,613 fr., gewicht: 7,515 kg.

in 1934 :

27 sloepen - bruto-opbrengst: 420,428 fr., gew.: 130,384 kg.

in 1935 :

41 sloepen - bruto-opbrengst: 510,764 fr., gew.: 145,595 kg.

voor de eerste 6 maanden van 1936 :

12 sloepen - bruto-opbrengst: 130,859 fr., gew.: 36,675 kg.

In 1934, 1935 en 1936 brachten de sloepen uitsluitend pladijs en schar aan.

De verwezenlijkte prijzen van deze sloepvisch zijn buitengewoon gunstig.

* * *

Als men **de hoeveelheid visch nagaat, verkocht in de mijn**, sinds het in zwang treden van de contingenteering, bemerkt men dat deze hoeveelheid van jaar tot jaar fel vermindert :

In 1933 werd er in de mijn verkocht	587,758 kg.
In 1934	507,345 kg.
In 1935	455,513 kg.
Voor de eerste 6 maanden van 1936	208,434 kg.

Tengevolge van de contingenteering is de vischhandel dan ook verplaatst geworden.

Voorheen gebeurde de handel in de mijn. De prijzen in den afslag der mijn waren natuurlijk en waren steeds wat **alle** prijzen in elken **publieken** afslag zijn : dalend en stijgend, naarmate de wetten van vraag en aanbod.

Thans gebeurt de handel in de vischmagazijnen, rondom de Antwerpsche mijn gelegen. De koopers zijn dus verplicht zich bij deze vischfaktors te bevoorraden en te betalen hetgeen gevraagd wordt.

Het ware dus oneindig veel beter, zoowel voor de vischafzenders als voor de vischkoopers, een schikking te treffen, waarbij het verplichtend wordt de visch (men kon zich beperken tot de consignatievisch, want ik heb de innige overtuiging dat er nog groote hoeveelheden **vreemde** visch in consignatie komen) in de mijn te verkoopen. De vischafzenders zouden officieële stukken ontvangen, met melding van opbrengst en aantal colli, en de koopers zouden niet meer aan de willekeur der vischfaktors overgeleverd worden.

Aan het groote argument van de vischfaktors, als zouden de kooplieden in de mijn soms den spot drijven met de prijzen, met deze stelselmatig onder het normaal peil te laten, zou m. i. wel kunnen verholpen worden, door in het reglement van den verkoop te vermelden, dat de faktors het recht hebben in zekere omstandigheden hun visch in te houden. Ik denk wel te mogen vooruitzetten, dat het gemeentebestuur van Antwerpen er voor te vinden zou zijn, ten minste ten titel van proef, deze nieuwigheid bij te treden.

De Staat zou door dezen verkoop in de mijn ook baat vinden, daar de overdrachtzegels dan regelmatig door eene gemeentelijke instelling zouden geplakt worden, wat nu, naar het schijnt, niet altijd het geval is, daar ik verscheidene malen inlichtingen moet geven aan den heer controleur der overdrachts- en weeldetaksen, over den handel op de vischmarkt en in de vischmijn van zekere faktors, zoo ook aan de heeren controleurs der rechtstreeksche belastingen, een bewijs dat de aangiften van sommige faktors een twijfel laten en dus niet altijd oprecht schijnen.

Antwerpen, 27 Juni 1936.
